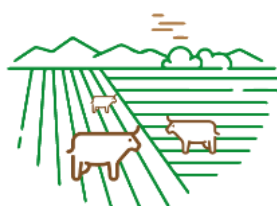

**Procés participatiu per a l'elaboració del Pla Estratègic
de la Ramaderia Extensiva de Catalunya 2021 - 2030**

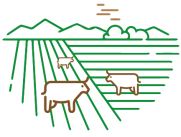
Sessió territorial 2 – Terres de l'Ebre

RESUM DE LES APORTACIONS

Tortosa, 28 d'octubre de 2021

**Pla Estratègic
per la ramaderia
extensiva
a Catalunya**
2021-2030

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
2. DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ	5
3. ASSISTENTS	6
4. TERRITORIALITZEM EL DIAGNÒSTIC	6
5.1. SOBRE LA BAIXA RENDIBILITAT ECONÒMICA	6
5.2. SOBRE LA FALTA DE TEIXIT ASSOCIATIU	7
5.3. SOBRE LA FALTA DE RELLEU GENERACIONAL	7
5.4. SOBRE EL CONFLICTE AMB LA FAUNA SALVATGE	7
5.5. SOBRE L'APLICACIÓ DE LA PAC	7
5.6. SOBRE L'ESTRICTA NORMATIVA HIGIÈNICO-SANITÀRIA	8
5.7. SOBRE LA DIFICULTAT D'ACCÉS ALS RECURSOS	8
5.8. SOBRE EL DESCONEIXEMENT DEL SECTOR PER PART DE LA POBLACIÓ CIVIL	8
5.9. SOBRE LA MANCA DE FORMACIÓ	8
5.10. ALTRES	9
6. PRIORITZACIÓ DE LES PROBLEMÀTIQUES	10
7. PROPOSTES PER EIXOS	11
7.1. EIX 1. PRODUCCIÓ RAMADERA SOSTENIBLE	11
7.2. EIX 3. GESTIÓ DEL TERRITORI	11
7.3. EIX TRANSVERSAL 1. PARTICIPACIÓ I GOVERNANÇA	12
7.4. EIX TRANSVERSAL 2. VALORITZACIÓ, COMUNICACIÓ I PROMOCIÓ	13

1. Introducció

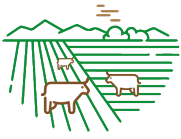
El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha promogut la redacció d'un document de treball anomenat "**Bases per al desenvolupament d'un Pla Estratègic de la Ramaderia Extensiva a Catalunya 2021-2030**".

El document recull un primer **esborrany** tècnic de per on pot anar el futur Pla Estratègic i un **diagnòstic preliminar** sobre la situació de la ramaderia extensiva a Catalunya. També incorpora els criteris de **disseny d'un ampli procés de participació** i algunes **accions** que dins d'un programa pilot ja es podrien posar en marxa durant el 2021.

Al llarg del 2021, concretament passat l'estiu, s'ha **impulsat un procés participatiu per contrastar el document i millorar-lo** en tots aquells aspectes que se'ls hagi pogut passar per alt a l'equip redactor.

El procés participatiu es va iniciar el 20 de setembre amb una sessió informativa (es pot visualitzar la gravació de la sessió al següent enllaç: <https://participa.gencat.cat/processes/PEREC/f/3273/>).

Aquest informe recull resum les aportacions fetes durant la segona sessió territorial, en aquest cas, la corresponent a les Terres de l'Ebre i que es va celebrar a Tortosa. Els resultats d'aquesta sessió es complementaran amb les aportacions rebudes a través d'un qüestionari on line, la sessió de diagnòstic i la resta de les sessions territorials.

2. Desenvolupament de la sessió

Aquesta sessió de treball va tenir lloc el dia **28 d'octubre de 2021, de 19 a 21.30 hores**, a Tortosa, a l'Edifici de Serveis territorials de la Generalitat de Catalunya a Terres de l'Ebre.

Els objectius d'aquesta sessió eren, bàsicament, els següents:

- Contrastar i completar el diagnòstic en clau territorial.
- Prioritzar les problemàtiques.
- Proposar possibles mesures .

Per assolir aquests objectius, es va seguir aquest **ordre del dia**:

19.00 - Presentació i benvinguda.

I PART

19.10 - Debat: "Territorialitzem el diagnòstic" - Plenari

20.10 - Priorització dels problemes.

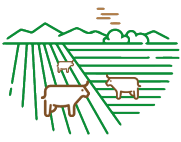
II PART

20.20 - Propostes per eixos – En grups

20.40 - Debat plenari sobre les possibles mesures i per explorar el grau d'acord

21.25 - Properes passes – Nominació de les persones enllaç.

21.25 - Cloenda.

3. Assistents

Van assistir un total de **19 persones**, 13 del sector ramader, 3 de l'Administració i 3 de l'organització.

Jesús Gómez Fernández, director dels Serveis Territorials d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural a Terres de l'Ebre, va donar la benvinguda. Per part de l'organització, van acompanyar la sessió **Laia Batalla**, de l'Escola de Pastors de Catalunya. La conducció de la sessió la van realitzar **Xavier Carbonell i Mar Fàbregas** (de l'equip d'Arc Mediació Ambiental).

4. Territorialitzem el diagnòstic

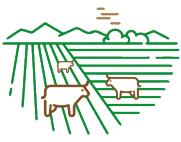
Es va lliurar a totes les persones assistents un document amb una síntesi del diagnòstic de la ramaderia extensiva a Catalunya, com a punt de partida pel debat. Aquesta síntesi s'adjunta com **annex 1**. Es va fer la següent pregunta:

Quins problemes són determinants per tirar endavant l'activitat de ramaderia extensiva a les Terres de l'Ebre?

Durant el debat sobre el diagnòstic, es van fer les següents aportacions:

5.1. Sobre la baixa rendibilitat econòmica

- o Encara que ara, conjunturalment, sembla que el preu està millor, en general, el preu del corder no es paga a preu de llotja, repercutint en la rendibilitat econòmica.
- o Els costos dels recursos son cada vegada més alts (especialment es remarca l'elevat preu del gra).
- o El producte està poc diferenciat en relació a la ramaderia intensiva. Es fa una reflexió sobre el fet que el producte ecològic intensiu s'estigui valorant més que el producte de la ramaderia extensiva.

- **En clau de proposta:**
 - Diferenciació del producte de ramaderia extensiva, en base als serveis ecosistèmics, al poc impacte sobre el medi ambient, etcètera..

5.2. Sobre la falta de teixit associatiu

- S'ha creat l'Aliança pastoral catalana i s'hauria de veure si hi ha una coordinació amb aquesta entitat per elaborar aquest pla estratègic. L'aliança agrupa a tots els ramaders d'extensiu de Catalunya i dins del seu marc s'estan promovent reflexions en clau de diagnòstic.
- No hi ha un reconeixement per part de l'Administració de l'Aliança pastoral catalana.
- **En clau de proposta:**
 - Coordinació amb l'Aliança pastoral catalana.
 - Reconeixement de l'Aliança pastoral catalana per part de l'Administració.

5.3. Sobre la falta de relleu generacional

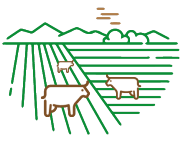
- Cal dignificar l'ofici del pastor, per tal que sigui atractiu per noves generacions.

5.4. Sobre el conflicte amb la fauna salvatge

- Competència pels recursos amb espècies de fauna salvatge, com ara les cabres (cabra hispànica) dels Ports de Beseit.
- Transmissió de malalties per part de la fauna salvatge.

5.5. Sobre l'aplicació de la PAC

- Baix coeficient en cas del terreny forestal (per la pendent) i al Delta (pels períodes en que no es pot accedir).
- Accés a les subvencions i als drets (drets de la reserva nacional), especialment es vol continuar amb l'activitat i fer alguna ampliació. En aquest sentit, es percep que hi ha una manca de seguiment una vegada ja ha passat la incorporació.

5.6. Sobre l'estricta normativa higiènic-sanitària

- o Normativa estricta respecte a la identificació dels animals. S'explica que, p.ex. hi ha un cert retràs a l'hora de substituir, en cas de pèrdua, els cròtals.

5.7. Sobre la dificultat d'accés als recursos

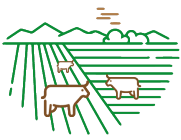
- o Qualitat del terreny per les pastures (terreny fluix)
- o No s'acaben d'impulsar les cremes controlades com a sistema per disposar de pastures i de gestionar la càrrega combustible i prevenir incendis forestals. S'han fet proves pilot (als Ports i al Delta), però resulten molt complexes, s'han de fer molt bé.
- o Els camins i senders s'estan perdent i dificulten el pas dels pastors.
- o No hi ha molta continuïtat amb les feines de neteja de malesa, no es destinen prou recursos.
- o Limitant normatiu: no es pot accedir a pasturar durant els 5 anys després d'un incendi.
- **En clau de proposta:**
 - o Possibilitat de fer cremes controlades..
 - o Aprofitar les sinèrgies entre accions orientades al manteniment de les espècies protegides a la reserva nacional de caça que poden servir també per millorar els recursos pels ramats extensius (ex. sembrats retribuïts o neteges de malesa).

5.8. Sobre el desconeixement del sector per part de la població civil

- o No es visibilitzen els beneficis de la ramaderia extensiva sobre el manteniment de la biodiversitat i d'espècies de fauna en perill d'extinció (com l'avitoro) i de flora (com algunes orquídies).
- o Beneficis de la ramaderia en la prevenció d'incendis forestals (que és un problema a Terres de l'ebre)

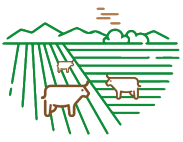
5.9. Sobre la manca de formació

- o No es destaca cap problema en concret, només que caldria un major acompanyament per implantar el sistema GTR.

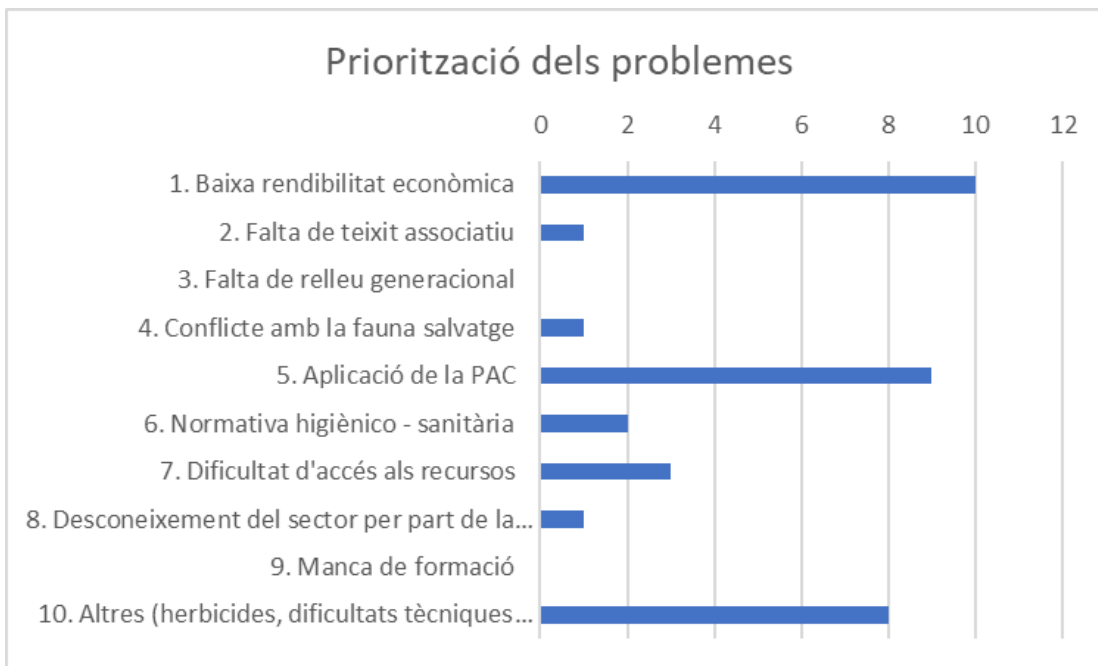
5.10. Altres

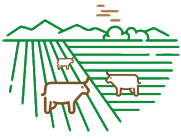
- o Al document no es parla de la ramaderia bovina extensiva, en concret, dels bous (bous braus).
- o Afeccions sobre els ramats de l'aplicació incorrecta dels herbicides (als camps dels tarongers que envolten els llocs de pastures, al costat de les carreteres...).
- o Obligatorietat de l'ús d'aplicacions (GTR), sense una correcta explicació prèvia del funcionament. Tampoc queda clar si es tracta d'una eina eficient (ex. tramitació dels cròtals). Requeriria algun tipus d'acompanyament.
- o Excessiva burocràcia.
- o Manca d'ajuts administratives.
- o S'ha detectat que hi ha una fallida en el sistema amb el certificat de corrent de pagament amb hisenda. S'hauria de revisar.
- **En clau de proposta:**
 - o En clau d'equitat i justícia social, hauria d'existir un sistema per a que, en els casos que es detecti, no es quedi ningú sense els ajuts degut a raons administratives.
 - o En el cas de les incorporacions, el departament ha creat una figura de Dinamitzadora que acompanya el procés administratiu d'incorporació, però es tractaria d'arribar també als que ja estan incorporats.

6. Priorització de les problemàtiques

Les persones participants van valorar cadascuna de les 9 agrupacions de problemàtiques. No es va poder fer amb l'aplicació mòbil i es va utilitzar un sistema de valoració manual.

7. Propostes per eixos

Laia Batalla, de l'Associació Rurbans-Escola de Pastors de Catalunya, va presentar l'estructura i continguts dels eixos proposats i es va adjuntar un document de treball, amb els objectius específics de cadascun dels eixos (annex 2).

Posteriorment, es va deixar una estona per a que, en petits grups, desenvolupessin propostes concretes d'actuacions o mesures a encaixar dins dels diferents eixos. A continuació apareixen les propostes generades en petits grups i en plenari.

7.1. Eix 1. Producció ramadera sostenible

- 1. Revisió i canvis sobre el coeficient de pastures de la PAC per tal que incloguin les superfícies en zona forestal que s'estan aprofitant com a pastures**

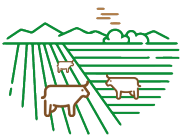
Revisar el coeficient de pastures de la PAC (Hectàrees admissibles) per tal que entrin les pastures en zones de sotabosc. Com que son terrenys on no es tira cap producte fitosanitari, es podria utilitzar aquest argument per incrementar el coeficient.

7.2. Eix 3. Gestió del territori

- 2. Pagament als pastors/es pels serveis ecosistèmics que proveeix**

Es tractaria de fomentar que els pastors puguin cobrar per hectàrea pública netejada pel pas del ramat. Estaria justificat pels serveis ecosistèmics que proveeix (prevenció d'incendis forestals, reducció de la petjada de carboni en la producció de carn, increment de la biodiversitat,....

- 3. Recolzament real al manteniment de les races autòctones i en perill d'extinció**
-

4. Gestió i control exhaustiu de l'aplicació d'herbicides i fitosanitaris en terrenys que son aprofitats pels ramats.

Com a primer pas, es proposa que s'obligui sempre a fer la senyalització del tractament. Per una altra banda, es demana que hi hagi un control més exhaustiu, ja que es té la percepció de que, en cas que es denunciï (ex. quan es tracta d'aplicacions d'herbicides en terrenys públics), les sancions no arriben mai.

5. Reconeixement dels lligallos per tal que es pugui fer un correcte manteniment i siguin accessibles per l'activitat ramadera

Els lligallos són els camins ramaders, tal i com es designa a les Terres de l'Ebre. La manca de reconeixement impedeix el seu manteniment.

7.3. Eix Transversal 1. Participació i governança

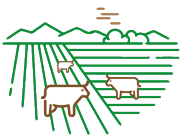
6. Promoure dinàmiques territorials que empoderin als actors locals per donar empenta a les solucions al sector de la ramaderia extensiva tenint en compte les característiques diferencials de cada territori.

Cada territori té les seves característiques i des de Barcelona no es pot decidir sense ajustar-se a aquestes característiques diferencials. S'haurien de promoure dinàmiques territorials que donin empenta a les solucions.

7. Revisió de la Llei de Benestar animal.

Revisió de l'esborrany de Llei de benestar animal per tal que no suposi una amenaça per a la ramaderia extensiva i per a la desaparició del sector. Es tracta d'una llei competència de l'estat. S'informa que des de l'associació Ganaderos en red, s'han fet al·legacions.

8. Eines de comunicació i acompanyament per dur a terme les tasques administratives, que eviti duplicitats de les tasques i que faciliti la

utilització dels nous aplicatius (com ara el GTR, Gestió Telemàtica Ramadera).

Hi ha un neguit important sobre les dificultats afegides amb la posada en marxa de l'aplicatiu GTR, dificultats que no s'estan resolent amb la formació i per això s'haurien de buscar altres mecanismes d'acompanyament. A més, amb aquest GTR s'ha duplicat la feina del/la ramader/a, ja que ineludiblement s'ha de fer també el llibret de l'explotació en paper. Aquesta càrrega i complicació administrativa, comporta moltes vegades haver de recórrer a una gestoria, incrementant encara més les despeses de l'explotació.

9. Reconeixement i enfortiment de l'Aliança pastoral com a òrgan de governança de la ramaderia extensiva.

Reconeixement i enfortiment de l'Aliança pastoral com a òrgan per transmetre els problemes, dificultats i propostes de la ramaderia extensiva.

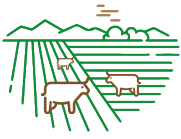
7.4. Eix Transversal 2. Valorització, comunicació i promoció

10. Elaboració d'un catàleg de flora i fauna que es beneficiï per l'activitat de la ramaderia extensiva.

Elaboració d'un catàleg d'animals i plantes que es beneficien per l'activitat de ramaderia extensiva. Seria una manera de visibilitzar part dels valors que aporta aquesta activitat.

11. Promoure la diferenciació del producte de la ramaderia extensiva.

12. Promoció del consum del producte local de la ramaderia extensiva (ex. Marca vinculada amb la Reserva de la Biosfera)

13. Promoció del consum del producte local de la ramaderia extensiva (ex. Marca vinculada amb la Reserva de la Biosfera)

Aprofitar la marca Reserva de la biosfera per comercialitzar cabrit, oví i boví en extensiu. També es reconeix que la gent està una mica cansada de que hi hagi tantes marques.

14. Accions de conscienciació dirigides a la població del territori sobre els valors del producte local de la ramaderia extensiva.

Conscienciació a la gent del territori per tal que doni valor al producte d'aquí. Veuen que en el cas del corder, és més fàcilment comercialitzable si prové del Pirineu que si s'ha criat en el propi territori.

28 d'octubre de 2021